

Simpo ŠIK se bavi proizvodnjom lesonita, šper ploča, parketa i masiva. Nalazi se uz obalu Banjske reke koja se ubrzo uliva u Toplicu.

Zbog sumnje da su u avgustu 2019. iz kuršumlijskog Simpo ŠIK-a, ćerke firme Simpa iz Vranja, ispuštene otpadne vode i ugrožen opstanak riba u reci Toplici, protiv ove firme i njenog v.d. direktora trenutno se vodi sudski postupak, saznaje CINS. Firma je već dva puta osuđivana zbog zagađivanja vode i platila je gotovo dva miliona dinara. Novčane kazne su efikasne samo ako su kazne dovoljno visoke da se zagađenje ne ponavlja, ali to kod nas često nije slučaj, smatraju stručnjaci.

Mogući uzrok neprijatnog mirisa i pomora ribe bilo je ispuštanje otpadnih voda u reku. Kako otkriva Centar za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS), inspekcija Ministarstva zaštite životne sredine za ovo sumnjiči kuršumlijski pogon, Simpo ŠIK, ćerku firmu fabrike nameštaja *Simpo* iz Vranja. Zato što se sumnja ispuštanjem voda ugrozili zdravstveno stanje, život i opstanak riba u reci, inspekcija je u oktobru 2019. protiv ove firme i njenog vršioca dužnosti direktora Milorada Andrejevića podnela prijavu za privredni prestup javnom tužilaštvu. Suđenje je u toku u *Privrednom sudu* u Nišu, a ročište je zakazano za početak marta.

Zakon o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda koji je, prema navodima inspekcije, u ovom slučaju prekršen, navodi da je zagađivanje ribolovne vode štetnim i opasnim materijama zabranjeno. Ukoliko sud utvrdi da je kombinat prekršio zakon, zaprećena je novčana kazna do tri miliona dinara.

Novčane kazne mogu da reše problem samo ako su dovoljno visoke, tako da se zagađivaču ne isplati da zagađuje životnu sredinu, smatra biolog Miroslav Nikčević.

Banjska reka je bila zagađena tog avgusta, utvrdio je niški *Institut za javno zdravlje*.

Ispitivanje je pokazalo da su u vodi bile povećane koncentracija amonijum-jona, sulfida, fenola, mangana i gvožđa, kao i smanjene vrednosti kiseonika. Analiza je utvrdila i da su u reci Toplici bile povećanje koncentracije arsena, amonijum-jona i ortofosfata.

Ako se ispuštaju teški metali, to može da bude štetno za dalju budućnost, objašnjava Nikčević, budući da se oni talože pa mogu kroz duže vreme da truju živi svet.

Simpo ŠIK već dva puta osuđen zbog zagađenja reke

Ovo nije prvi put da se kuršumlijski pogon nađe pred sudom zbog ispuštanja otpadnih voda i ugrožavanja riba, pokazuju dokumenti u koje je CINS imao uvid.

Prvi postupak vodio se na početku rada fabrike, u 2011. godini kada su inspektori *Ministarstva zaštite životne sredine* (stari naziv: *Ministarstvo životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja*) prilikom vanredne inspekcije utvrdili da firma nije

ispitivala kvalitet otpadnih voda pre i posle prečišćavanja po propisima, iako je morala. Inspektori su utvrdili i da je i nakon prečišćavanja kvalitet vode koji je ispuštan u Banjsku reku bio loš, čime je opstanak riba mogao biti ugrožen. Prilikom suđenja okrivljeni su naveli da su oni pratili kvalitet vode pre ispuštanja u reku, kao i da je koncentracija otpadnih voda pre ispuštanja u reku bila u skladu sa propisanim vrednostima. Međutim, sud ove navode nije mogao da prihvati pošto ih, kako se navodi u presudi, nije radilo ovlašćeno lice, a podaci su u suprotnosti za analizama niškog *Instituta za javno zdravlje*. *Privredni sud* u Nišu doneo je odluku da su pogon i direktor kao odgovorno lice dužni da plate novčanu kaznu - 400 hiljada dinara bila je kazna za *Simpo ŠIK*, dok je tadašnji direktor morao da plati deset puta manje, odnosno 40 hiljada dinara.

Naredne godine ponovila se slična situacija: *Ministarstvo* (tadašnje *Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja*) je ponovo uočilo da je došlo do ispuštanja otpadnih voda u Banjsku reku i uginuća riba. Okrivljeni su, kao i prvog puta, negirali krivicu. U presudi u koju je CINS imao uvid navodi se da oni nisu jedini zagađivači, kao i da ne može da se utvrdi da su oni odgovorni za pomor ribe. Sud je prihvatio navode da postoje i drugi zagađivači, ali to ne isključuje činjenicu da je i *Simpo ŠIK*, kako se navodi u presudi, ispuštao štetne materije u nedozvoljenim količinama. *Privredni sud* u Nišu utvrdio je da je firma odgovorna za ispuštanje štetnih materija i da je time ugrozila opstanak riba. Ovog puta novčana kazna je bila veća - *Simpo ŠIK* osuđen je na kaznu od 1,5 miliona dinara, dok je tadašnji direktor bio dužan da plati 100 hiljada dinara.

Ispuštanje otpadnih voda i ugrožavanje opstanka ribe u reci Toplici je problem koji se ponavlja, kaže ribočuvar Dragan Mijajlović i smatra da će postojati sve dok se ne izgradi fabrika za prečišćavanje vode. Prilikom prethodnih suđenja iz *Simpo ŠIK*-a su naveli da njihovo postrojenje za prečišćavanje vode radi, ali ono, prema podacima niškog *Instituta za javno zdravlje*, nije dovoljno. Sud je dva puta utvrdio da je reka bila prekomerno zagađena. U Kuršumliji trenutno ne postoji postrojenje za prečišćavanje vode, ali je ova investicija najavljena za naredni period. Krajem 2020. godine predsednik opštine Kuršumljia Radoljub Vidić rekao je da je u toku izrada studije izvodljivosti.

Izvor: cins.rs